

Wie trokken toch die strepen aan de hemel?

Onze ouders vertelden er over, onze grootouders ook. Over het aanzwellende gebrom van de massa's Geallieerde bommenwerpers die tijdens de oorlog over Nederland naar Duitsland vlogen. Grote armada's vliegtuigen, glimmend in de zon of als donkere silhouetten.

Goed te horen en ook te zien aan de kop van de lange condensstrepen die ze aan de hemel trokken. Bommenwerpers en vaak ook kleinere jagers die bij wijze van escorte meevlogen. 'Daar gaan de vliegende forten'.

De Amerikanen bombardeerden overdag en vlogen hun missies vaak tot diep in het hart van Duitsland. Grote viermotorige toestellen van het type [Consolidated B24 Liberator](#) en de bekendste, de [Boeing B17 Flying Fortress](#).

In feite waren beide toestellen vliegende forten, want ze hadden een heel arsenaal aan zware mitrailleurs aan boord. Op de neus, in de staart, boven de cockpit, aan weerszijden van de romp en in een bolvormige koepel onder het toestel. Allemaal om aanvallen van vijandelijke jagers af te slaan.

B24 Liberators met de karakteristieke dubbele staartvleugels, boven hun doel in Duitsland

De bekendste bommenwerper, al was het alleen maar vanwege de naam, was de Boeing B17 Flying Fortress. een viermotorig toestel met een formidabele bewapening waaraan het toestel haar bijnaam dankte.

Een goed bewaard gebleven en onderhouden B17 anno nu

Die bewapening werd steeds verder ontwikkeld totdat de definitieve versie 13 zware Browning .50 mitrailleurs aan boord had. De bemanning bestond aanvankelijk uit negen man: de piloot, de copiloot, de bommenrichter/frontschutter, de boordwerktuigkundige/rugschutter, de navigator/radioman, de stuurboord- en de bakboordschutter, de staartschutter en de schutter in de zogeheten 'ball turret' onder de romp.

De twee schutters, halverwege de romp van de B17

Omdat tijdens missies duidelijk werd dat de boordwerktuigkundige vaak de handen al vol had aan het draaiende houden van de motoren kwam er nog een tiende bemanningslid bij; een vaste rugschutter.

De minst populaire positie in de B17 was die van de [ball gunner](#), onder de buik van het toestel. Een benauwde plek die door een nauw luik toegankelijk was en waar de schutter op een rubber slag werd aangesloten voor de onvermijdelijke gevallen van hoge nood. Een plek waar je niet wilde zitten in het geval van een buiklanding. Bovendien ontwikkelden de Duitsers al snel de tactiek om de zwaarbewapende toestellen van onderaf aan te vallen. De andere aanvalsrichting was de frontale met als doel de strakke formatie, waarin de bommenwerpers vlogen, open te breken.

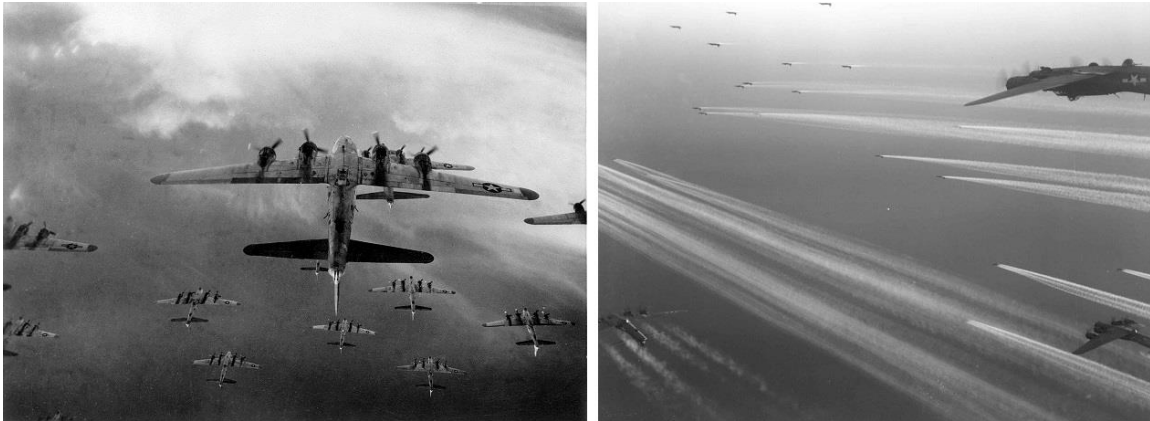

De benauwde werkplek van de buikschutter

Drie ton aan bommen

De B17's konden een lading van 2.000 tot 3.000 kilo naar hun doel brengen [...], afhankelijk van de afstand. Bij het bereiken van het doel werd de besturing overgenomen door de bommenrichter die met zijn richtapparaat - gekoppeld aan het besturingssysteem - het doel opzocht en het toestel naar het punt stuurde waar de lading moest worden afgeworpen. Daarna nam de piloot het

toestel weer over. Omdat de hele formatie op dat moment strak op koers bleef, waren de toestellen dan het meest kwetsbaar voor de Duitse Flak.

B17's strak in formatie en rechts met escorterende jagers

Na de al eerder in deze rubriek besproken aanvallen op [Schweinfurt](#), waar de bommenwerpers zwaar te lijden hadden van Duitse jachtvliegtuigen, werd besloten escortes van jachtvliegtuigen mee te sturen, de [Mustangs](#) en [Thunderbolts](#). Ook werd de bewapening verder opgeschroefd. Het aantal bommenwerpers dat verloren ging, daalde daarna zienderogen.

Op de terugweg naar de bases in Engeland kregen de escorterende jagers vaak vrij spel, en beschoten ze onderweg doelen als vliegvelden, spooremlacements en goederentreinen.

Zelfs zwaar beschadigd keerde ze toch terug naar hun basis

Overbodig te zeggen dat lang niet alle teruggekeerde toestellen intact waren. Maar ook met flinke schade vlogen de B17's door naar hun bases, met aan boord vaak vele gewonden en ook doden. In totaal verloor de Amerikaanse luchtmacht bij de aanvallen op nazi-Duitsland 54.997 man, van wie er zo'n 37.000 omkwamen [..].